

เทศบาลต้องเสียค่าไฟฟ้า ... เพราะไม่ใช่ “ไฟฟ้าสาธารณะ” ที่ได้รับการยกเว้น

จัดทำโดย นายณัฐพล ลือสิงหนาท พนักงานคดีปกครองชำนาญการ
กลุ่มเผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการและวารสาร
สำนักวิจัยและวิชาการ สำนักงานศาลปกครอง

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) ได้กำหนดหลักเกณฑ์การยกเว้นไม่เรียกเก็บค่าใช้กระแสไฟฟ้ากรณีการใช้ “ไฟฟ้าสาธารณะ” ตามหนังสือเลขที่ ศพ. (อ) ๒๗๔๕ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๐ โดยกำหนดขอบเขตของการใช้ไฟฟ้าสาธารณะว่าหมายถึง กระแสไฟฟ้าที่การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจ่ายให้ภายในอาคารของเทศบาลเพื่อใช้ในกิจการของเทศบาลหรือเพื่อสาธารณะ ตลอดจนภายในบริเวณที่เกี่ยวข้องเฉพาะอาคาร สถานที่ หรือพื้นที่ที่ใช้ในกิจการของเทศบาลที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าใช้บริการหรือใช้ประโยชน์ได้โดยตรงเท่านั้น

แต่การใช้ “ไฟฟ้าสาธารณะ” จะมีหลักเกณฑ์และขอบเขตการใช้ เพียงใด ? และหากเทศบาลซึ่งมีหน้าที่จัดให้มีและบำรุงสวนสาธารณะและสถานที่พักผ่อนตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ และมีหน้าที่ดูแลรักษาสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการดูแลรักษาสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ พ.ศ. ๒๕๓๑ ได้ใช้ไฟฟ้าจากเครื่องสูบน้ำในโรงสูบน้ำเพื่อรดน้ำสนามหญ้าในสวนสาธารณะจะถือเป็นการใช้ไฟฟ้าสาธารณะ หรือไม่?

คดีปกครองที่นำมาเล่าสู่กันฟังในวันนี้จะทำให้เกิดความชัดเจนในกรณีดังกล่าว

มูลเหตุของคดีนี้เกิดจากผู้ฟ้องคดี (เทศบาลเมือง) ได้ติดตั้งเครื่องสูบน้ำในโรงสูบน้ำไว้สูบน้ำจากคลองเพื่อนำน้ำไปรดสนามหญ้าและดอกไม้ในสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ แต่ผู้ถูกฟ้องคดี (การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค) ได้แจ้งยอดเรียกเก็บค่าใช้กระแสไฟฟ้าจากโรงสูบน้ำดังกล่าว โดยเห็นว่า การใช้ไฟฟ้าไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะได้รับการยกเว้นค่าใช้กระแสไฟฟ้า เนื่องจากสถานที่ตั้งโรงสูบน้ำประชาชนไม่อาจเข้าไปใช้ประโยชน์ได้และการใช้ไฟฟ้าของโรงสูบน้ำก็เป็นเพียงวิธีการหนึ่งนอกเหนือจากวิธีการอื่น ๆ ซึ่งผู้ฟ้องคดีต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการดูแลรักษาสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ ตามอำนาจหน้าที่อยู่แล้ว

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า กระแสไฟฟ้าดังกล่าวได้ใช้ในกิจการดูแลสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ แต่เพียงอย่างเดียวและเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อประชาชนในการใช้เป็นสถานที่พักผ่อนและออกกำลังกาย โดยไม่ได้มีการแสวงหาผลประโยชน์ในด้านอื่นแต่ประการใด จึงอยู่ในหลักเกณฑ์ที่ควรได้รับการยกเว้นไม่ต้องชำระค่าใช้กระแสไฟฟ้า และการเรียกเก็บค่าไฟฟ้าถือเป็นการละเลยต่อหน้าที่ จึงฟ้องคดีต่อศาลปกครองขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยการยกเว้นค่าใช้กระแสไฟฟ้าดังกล่าว

คดีนี้มีประเด็นที่ศาลปกครองวินิจฉัยว่าการใช้กระแสไฟฟ้ากับโรงสูบน้ำถือเป็นไฟฟ้าสาธารณะที่จะได้รับการยกเว้นค่าใช้กระแสไฟฟ้า หรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เมื่อเครื่องสูบน้ำไม่ได้ตั้งอยู่ในบริเวณสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ที่ประชาชนทั่วไปจะสามารถเข้าไปใช้บริการหรือเข้าไปใช้ประโยชน์จากเครื่องสูบน้ำดังกล่าวได้โดยตรง เครื่องสูบน้ำจึงเป็นเพียงเครื่องมือชนิดหนึ่งที่ผู้ฟ้องคดีมีไว้ใช้สำหรับดำเนินการดูแลรักษาสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ เช่นเดียวกับเครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น ๆ ทั่วไปของผู้ฟ้องคดีที่จะต้องใช้กระแสไฟฟ้า ดังนั้น การใช้กระแสไฟฟ้ากับเครื่องสูบน้ำจึงเป็นกระแสไฟฟ้าปกติทั่วไปเช่นเดียวกับที่การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจำหน่ายให้แก่ประชาชนทั่วไป จึงไม่อาจถือเป็นการใช้ไฟฟ้าสาธารณะที่จะได้รับสิทธิยกเว้นค่าไฟฟ้าแต่อย่างใด

การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีหนังสือเรียกเก็บเงินและมีคำสั่งไม่ยกเว้นค่ากระแสไฟฟ้าดังกล่าว จึงมิได้เป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติแต่อย่างใด (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๔๐๘/๒๕๕๙)

คดีนี้เป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับหน่วยงานทางปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ ให้ได้ทราบว่า แม้รัฐจะกำหนดหลักเกณฑ์ให้มีการใช้ “ไฟฟ้าสาธารณะ” เพื่อเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายโดยการให้สิทธิยกเว้นไม่ต้องชำระค่าใช้กระแสไฟฟ้า แต่สิทธิดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อเป็นไปตามหลักเกณฑ์และขอบเขตที่การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคได้กำหนดไว้ โดยเฉพาะจะต้องเป็นการใช้กระแสไฟฟ้าที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าใช้บริการหรือใช้ประโยชน์ได้โดยตรงเท่านั้น หากเป็นการใช้กระแสไฟฟ้าในฐานะที่เป็นเครื่องมือเพื่อให้การดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะบรรลุผล หน่วยงานของรัฐผู้ใช้ไฟฟ้าจะไม่ได้รับการยกเว้นค่าใช้กระแสไฟฟ้าแต่อย่างใด
